Ч. 116 (13.661). Львів, неділя 6. травня 1934. Poсztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“. Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долярі. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Восьма премія
для точних передплатників „Діла“.
ЯМНЕ. Одномісячний побут
з окремою кімнатою і повним знаменитим утриманням — у пансіоні „ВЕСЕЛКА“ в Ямнім коло Яремча, в чудесних гуцульських горах.

Закарпатська Україна дістане автономію.

В Ужгороді мін. Бенеш виголосив 3. ц. м. велику промову, в якій обговорив справу Закарпатської України. Боротьба Закарпатської України за своє національне визволення — говорив він — знайшла епільоґ у прилученні цього краю як автономічної території до Чехословаччини. Чехословаччина в кожному випадку виповнить свої зобовязання супроти Закарпатської України, однак не допустить до ніякої ревізії. Мін. Бенеш заповів надання Закарпат. Україні автономії вже в найближчому часі.

—o—

Протиукраїнська пропаґанда у жидівській пресі в Англії.

(Власна кореспонденція з Льондону.)

„Джуїш Кронікл“ з 20. квітня подає у своїй кореспонденції з Польщі між іншим таке: „Протижидівська кампанія росте в силу та з цілого краю повідомляють про всякі насильства. Повідомляють також, що українці у підльвівських селах у Східній Галичині відновили протижидівські бойкоти та повели нову терористичну акцію. В Сасові, у Східній Галичині, вибухла бомба в клюбі Орґанізації Ревізіоністичної Молоді. Будинок знищений. Поліція пошукує за злочинцями. Про сильний протижидівський бойкот повідомляють також з польського Горішнього Шлеську. В деяких випадках покупцям не дозволили заходити до жидівських крамниць...“

Далі в статті говориться також про інші випадки бойкоту жидів на тереві Польщі, про заснування „польської наці-партії“ та про її симпатію до Гітлера і його системи.

Нові українські кооперативи.

Рішенням Дирекції РСУК з дня 16. квітня ц. р. прийнято в члени Т-ва такі кооперативи: 1) Госпол.-кред. т-во „Стрипа“ Плотича Вел. (пов. Бережани); 2) „Українська Райфайзенка“, щадн.-кред. кзов. Костільники (пов. Бучач); 3) „Згода“, кзов. Смільниця (пов. Добромиль); 4) „Українська Райфайзенка“, кзнв. Білоголови (пов. Зборів); 5) „Праця“, кзоп. Лани Польські (пов. Камінка Струм.); 6) „Добробут“, шевська кооп. з обм. відп. Степань (пов. Костопіль); 7) „Каса Стефчика“, кооп. з відп. необм. Копитів (пов. Рівне); 8) Госп.-спож. с-ка „Згода“, кзов. Татари; 9) „Єдність“, кзов. Фельштин (пов. Самбір); 10) Госп.-спож. с-ка „Надія“, кзоп. Нижнів (пов. Товмач); 11) „Любов“, кооп. з обм. відпов., Микуш Новий; 12) „Український Народній Дім“, кзов., Ярослав (пов. Ярослав).

Рішенням Дирекції РСУК прийнято в члени Товариства дня 30. квітня 1934 кооперативи: 1) „Правда“, господарсько-споживча кооператива з обмеженою відповідальністю Полвятичі (пов. Ярослав).

Яйця на еспанській границі.

З кінцем минулого місяця здержали на еспанській границі 152 ваґони яєць, виекспортовані з Польщі, в цьому 6 ваґонів яєць української кооперації. До цього часу Еспанія не ставила ніяких перешкод для ввозу яєць і щойно з цим місяцем перейшла на контингенти ввозу з кожної держави. У Варшаві відбулася нарада усіх яєчних експортерів та представників торговельних палат і міністрів, зацікавлених тою еспанською подією і на цій нараді ухвалено: негайно вислати до Еспанії двох представників зпоміж ячних експортерів. Одним із цих представників визначили директора Центросоюзу п. Ю. Шепаровича. В останній хвилині довідуємося, що частину задержаних на еспанській границі яєць треба було передати до холодільні (в цім три ваґони української кооперації — Рогатин, Борщів, Збараж), решту ваґонів перепустили через границю

Папа про небезпеки, які грозять вірі.

Як повідомляють з Ватикану, в консисторській залі прочитано 21. м. м. в приявні папи декрет про канонізацію місіонаря Пієтра Рената Рого. В церемонії взяли участь колеґія кардиналів, патріярхи, єпископи та багато інших достойників. На промову о. Станбата відповів св. Отець довшою промовою, в якій вказав на великі небезпеки, що грозять нині християнській вірі. Тому треба її всіми засобами боронити. Виринули сильні ворожі течії, що проявляються навіть в новому поганстві, яке завзято виступає проти церкви, доходячи інколи до абсурду. Дальша загроза виявляється у відступництві від католицької церкви. Віра, основа всякого християнського життя, виставлена на небезпеку. Вірні мусять стояти на сторожі, боронити віри й молитися до Всемогучого, щоби віра не згасла в серцях людей.

Боротьба з невдоволеними в Німеччині.

БЕРЛІН, 4. 5. ПАТ. У травні розвине міністерство пропаґанди широку акцію проти невдоволених політикою уряду. З тією метою по цілій Німеччині відбудеться низка віч, на яких промовці виступатимуть проти доґковання і зпоовників уряду.

Холодник на масло по 1 зол.
продає фірма
О. ОНИСЬКО, СКЛАД ПОРЦЕЛЯНИ.
513 Львів, Галицька ч. 20.

ФАБРИКА ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
О. ЛЕВИЦЬКА і С-ка
У ЛЬВОВІ, ВУЛ. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО. 50?-881.
поручає власні вироби найкращої якости
Пасту до взуття „Елеґант“ терпентин.
Пасту до взуття „Елеґант“ воскову
Пасту до підлоги „французька маса“
Віск комбінований до підлоги
Васеліну до шкіри
Синку до білля
1397 помадкову і коронову 7—?
Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смолу шевську.

Азія для азіятів!

Японсько-китайський фронт проти білих визискувачів.

Львів, 4. травня 1934.

І знову очі цілого міжнародньо-політичного світа звернені на Далекий Схід, знову у кабінетах найвідповідальніших керманичів великих і малих держав Европи й Америки йдуть наради над центральною міжнародньою проблемою — проблемою Далекого Сходу. Врешті знову — ініціятива розвитку далекосхідних подій, які у свій крутіж силоміць втягають буквально всі важніші міжнародні справи обох півкуль землі, вийшла від Японії та надалі спочиває в її руках.

Коли на ці теми була останній раз мова на цьому місці, ми звертали увагу, з якою залізною послідовністю реалізує Японія свій, виготовлений до детайлів, плян поширення своїх політичних і господарських впливів на азійському суходолі. Надзвичайне передумання всіх можливих подробиць того ґіґантського пляну проявляється від довгих літ у тактичних ходах, яких справжне значіння виявлялося щойно згодом, з історичної перспективи. Так нпр. усім нині відомо, що голосна у свій час на весь світ диверсія японської воєнної фльоти у Шанґаю, з бомбардуванням міста і подібними трагічними наслідками, була лише тактичним маневром, що відвертав увагу Китаю та европейських держав від подій у Манджурії. Так само нині всі здають собі справу, що жарти чи лайвіть кепкування американських і французьких часописів з приводу реституції монархії у Манджурії та інтронізації цісаря Пу-І, — було доказом великої примітивности тої преси; бо відновлення старо-манджурської династії було

✝

Д-р Дарія Лежогубська Чубатова

лікарка

упокоїлася в Бозі по довгій і тяжкій недузі, принявши Найсв. Тайни, в ночі з 3. на 4. травня 1934 р. в 38 році життя. — Похорони відбудуться в суботу 5-го травня в год. 3. попол. з дому жалоби при вул. Глибокій ч. 4. на Личаківський цвинтар до родинної гробниці. — На той сумний обряд запрошують кревних друзів та всіх побожних християн горем прибиті

МУЖ, МАТИ І СЕСТРА

Заупокійне Богослуження — відправиться в архикатедральній церкві св. Юра в суботу, 12. ц. м. в год. 8. рано. 1516 1—1

знаменитим японським тактично-політичним ходом, який викликав найприхильніші настрої у т. зв. внутрішній Монголії та в північному і навіть середньому Китаю. Вкінці — похід Японії у Манджурії та її експанзія в напрямку Сибіру викликував назовні враження, що річ іде лише за опанування географічно найближчих теренів для кольонізації надвишкою населення та збуту промислових товарів. Тимчасом японські державні діячі та національні ідеольоги ніколи не забували про провідну місію свого народу: витворювати і кристалізувати паназійський рух, станути на його чолі і здійснювати велике гасло „Азія для азіятів"!

Кілька днів тому Японія голосно пригадала те гасло цілому світові. Появилася півофіціяльна декларація японського уряду, що Японія вважає своїм обовязком опікуватися Китаєм та боронити його перед чужинецьким визиском. Конкретно Японія заповіла, що не допустить до того, щоби Зл. Держави давали Китаєві позичку та постачали зброю в заміну — очевидно — за дальші політично-господарські концесії.

Така заява викликала — річ ясна — величезний шум в американській та европейській пресі: адже політика т.зв. „отвертих дверей" у Китаю була основою величезних матеріяльних інвестицій Сполучених Держав і европейських великодержав на азійському далеко-східньому суходолі і — ще більших зисків. Боротьба за т. зв. концесії і їх екстериторіяльний характер, облудна „оборона" Китаю перед „імперіялізмом" Японії, всі міжнародні комісії Ліги Націй, делеговані на Далекий Схід для „розслїду" тамошніх відносин та відоме останнє становище Ліги Націй, яке довело до виступу Японії з женевської установи, — все те було і є лише покришкою для своїх власних, американських і европейських, наскрізь егоїстичних матеріяльних інтересів. Ідилічна гармонія, що вязала всіх чужинецьких взаємних ворогів на терені Китаю, полягала на солідарності хижаків, що ділили між собою китайську шкуру. Аж ось настає сумерк тих знаменитих інтересів і тої солідарности експльоататорів.

Передовсім дозріла думка, що потурати деяким великодержавам, черпати соки з Китаю і завдяки ним скріплятися, — це дуже обосічна і ризиковна справа. Цю правду щораз краще розуміє передовсім Анґлія щодо двох „партнерів": Сполучених Держав і Росії. І тому Анґлія нині отверто признає, що помилкою було приєднюватися до становища Ліги Націй проти Японії, і тому теж нині приймає японську заяву не тільки стримано, але навіть — прихильно. Перспектива розбити московсько-совітського велеканa саме через його погром на азійському суходолі, стає для Англії надто приманливою, щоби анґажуватися в протияпонській акції — для гарних американських очей. Франція має клопіт з кризою державного устрою та банкроцтвом версайської політ. системи в Европі. Італія і Німеччина переживають період національного відродження і закріплювання свого великодержавницького престіжу в Европі. Конюнктура для Японії просто вимріяна.

Очевидно, Сполучені Держави обурені японською заявою і — грозять. Але від погроз до діла велика дорога. У даному випадку тим важча справа, що річ іде про „оборону" партнера, який найменше тужить до такої оборони. Вправді представник Китаю у Лізі Націй громи кидав на Японію і мабуть дальше Китай кричатиме про японське насильство, але нема ніякого сумніву, що Китай і Японія найдуть далеко швидше спільну мову, ніж Китай і Америка, чи Китай і Европа. Важко теж Сполученим Державам воювати з Японією за те, що вони самі давно вже проголосили у відношенні до себе: бо чим є гірше гасло „Азія для азіятів" від гасла „Америка для американців", яке є каноном усіх америк. політиків і патріотів?!

Якщо правдою є, що вже істнує тихе тайне порозуміння між Японією і Китаєм, звернене проти Спол. Держав, Франції і Совітів, то японська заява є проголошенням початку нової епохи в азійсько-европейських відносинах. „Азія для азіятів" не означає ще мітичної „жовтої небезпеки" для Европи. Зате передовсім означає викинення з Азії тих европейських пришельців, які загарбали азійський край і не лише експльоатують його безмірні богацтва, але й затроюють його населення імпортованими ідеями. А тому, що це викинення не може пройти „мирним" шляхом, а на І місці між ворогами прочищення азійського ґрунту є совітська Московщина, — ми, українці, можемо лише витати гасло „Азія для азіятів".

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині **„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.** 22/48

Торговельна війна Анґлії з Японією.

ЛЬОНДОН, 4. 5. ПАТ. Міністр торговлі Рансімен передав японському амбасадорові в Льондоні „супровідний меморіял", (ед мемоар) вимагаючи відповіди до трьох днів, коли Японія рішиться вести офіційні торговельні переговори з Анґлією на загально-світовій основі. Колиж Японія відмовиться від переговорів на тій основі, тоді Рансімен оголосить в парляменті оборонні мита та континґенти на японські товари. Континґенти зменшили би японську торговлю, бо анґлійські кольонії в Азії, Африці та острови на Тихому Океані ввозять дуже багато японських товарів. Таким чином дійшло би до торговельної війни Анґлії з Японією.

СССР благає Францію.

ПАРИЖ, 4. 5. ПАТ. Радник большевицької амбасади в Парижі Розенберґ відвідав мін. Барту негайно після його повороту до Парижа і обговорював приступлення СССР до Ліґи Націй. Щоденник „Девр" пише, що Розенберґ обговорював теж японську декларацію про напрямні політики Японії в Китаю і на Далекому Сході. Французькі політичні кола живо обговорюють хід нарад японського міністра закордонних справ з президентом китайської републики в присутності німецького ґенерала фон Секта. При тій нагоді політичні кола Европи згадують, що між Японією і Німеччиною істнує тайний союз проти СССР.

—o—

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 6. ТРАВНЯ 1934.

Д-Р ВАСИЛЬ ВИТВИЦЬКИЙ. 4)

Українські впливи у Шопена.

(Докінчення.)

Перетворювання народніх мельодій. — Роля мельодики.

Усіх композицій, що носять назву мазурків, написав Шопен понад 50; крім того мазурками є також багато мельодій розсіяних по ріжних його творах нпр. у сольових піснях. На перший погляд роблять мазурки Шопена враження, що в їх основу лягли найавтентичніші народні мазуркові мельодії. Але це тільки так здається. Бо коли схочемо знайти оригінали мельодій Шопенових мазурків, то побачимо, що то не легка справа. Переконуємось про це із спеціяльної праці п. Г. Віндакевичової п. з. „Взори польської народньої музики в мазурках Шопена" (справ. Акад. Наук в Кракові 1926). Авторка, після найдокладніших розшуків і дослідів, знайшла дуже мало польських народніх мазурків у „мазурках" Шопена.

Отже не гармонізація і не опрацювання оригінальних народніх мельодій було метою Шопена. Відношення артистичної музики до народньої поставив Шопен на інших основах і сягнув у неї глибше не тільки від своїх сучасників, але й від цілих генерацій пізніших композиторів. Недурно признавався Едвард Ґріґ, що Шопен навчив його „писати по норвеськи". На чому-ж полягала „людовість" Шопенової музики? Лежала вона поперше у наскрізь свобідному користуванні з народніх мельодій, у їх перетворюванні, по друге і то головно у перебранні найбільше характеристичних рис народньої музики. Питомі народній музиці елементи ритміки, мельодики й гармоніки і права її форми вніс Шопен у засоби своєї композиторської техніки. Не займався записуванням пісень і не присвячувався спеціяльним студіям — та геніяльним відчуттям переняв характеристичні прикмети народньої музики і при їх помочі створив свою індивідуальну музичну мову.

І коли ми хочемо досліджувати, як далеко сягають українські народні впливи у музиці Шопена, то ствердивши мельодичні повторення, мусимо взяти під увагу чи — і які складники нашої пісні ввійшли у композиторські засоби Шопена.

Як найближчу річ, яку слід би підмітити, це багатство і ріжноманітність Шопенових мельодій. У їх ритміку ввійшов перш за все наскрізь оригінальний і сильний ритм польської танкової музики. Одначе там, де над ритмічним елементом бере верх мельодичний, там мусіли подіяти українські впливи. Їх добачуємо вже у самому характері Шопенових мельодій, у їх мягкості і співучости, так само у перевазі мінору. Зокрема пробивається, як одна з основних і глибоких стичностей між українською народньою музикою і творчістю Шопена, багатство орнаментики та її велике значіння й вага для мельодики. У наших думах, у співі, інструментальному супроводі та великому числі інших народніх мельодій орнаменти споминають дуже важну ролю і часто є наче засобами змін, подібно до варіяційної техніки в артистичній музиці.

У Шопена орнамент має таке велике значіння, що навіть не можна його вважати за прикрасу; він належить органічно до мельодії і творить її важну складову частину. Як це виказують найновіші досліди над Шопеновою музикою, ведені на стислих наукових основах, орнаментальна мельодика є найхарактеристичнішою і найзвичайнішою постаттю мельодики Шопена (гл. Броніслава Вуйцік-Кеворлізян „Мельодика Шопена", Львів 1930). Дуже цікаве те, що саме у ноктюрнах Шопена, у тому роді його творчости, де запримічуємо може найбільше мельодичних повторень за нашою музикою, саме в них орнаментика якнайбільше приклядена.

Українські впливи заважили на тому, що Шопен уживав найріжнородніші форми т. зв. церковних тонацій. Свій архаїчний характер завдячує українська народня музика перш усього старим ладам, відмінним від дурових і мольових тонацій. Ясна річ, що за деякими ознаками давних ладів нпр. квартою лідійською, що була у польській музиці, — не мусів Шопен шукати аж в українській музиці. Одначе українська впливала на нього тими ознаками, які у польській народній музиці не переховались. Польська народня музика, як ближча заходові і податливіша на його впливи, не відзначається таким багатством і ріжноманітністю давніх тональних систем як українська.

При порівнянні музики Шопена з українською народньою піснею мусимо підкреслити — окрім згаданих — ще одну важну рису: Шопен переняв у склад своїх гармонічних засобів питомі для нашої пісні модуляції. Всупереч загально принятому поглядові, що народня музика оминає переходів з одної тонації в другу, українська народня музика відзначається саме багатством модуляційних вихилів і модуляцій. Між цими на перший плян виступає вихил або перехід до рівнобіжної тонації, через що повстає незвичайно цікава сполука двох відмінних характером тонацій. Микола Лисенко писав у листі до Ф. Колесси: „В українській пісні я смакую оригінальний сумішок мажора з мінором". Слід додати, що українська народня пісня не є виключно одноголосна; нарід співає її дуже часто із т. зв. підголосками, при яких помочі основи народньої гармоніки можна дуже точно означити.

Яким робом і в якій мірі вплинула українська народня пісня на витворення музичної мови Шопена, це питання, яке можна остаточно висвітлити щойно після підготовчих студій. Треба студій перш усього з обсягу української музичної етноґрафії; треба також спеціяльних праць про Шопенову творчість, яких досі маємо ще дуже небагато.

Сьогодні стверджуємо, що українські впливи у Шопена істнують понад усякий сумнів. Приходимо також до переконання, що роля цих впливів не була підрядна. А коли візьмемо під увагу те, що в історії музики XIX. в. творчість Шопена заважила дуже сильно, що вплинула на багатьох визначних композиторів і стала одною з підстав, з яких виростала новочасна музика — бачимо, що факт ствердження українських впливів у Шопена має для нас немале значіння. Бачимо, як наш нарід вносить посередньо ріжні цінности у скарбницю загальнолюдської музичної культури.

Перемишль, січень 1934

—o—

У повені проєктів.

Спроба синтези і критики думок економічних статтей, надісланих на конкурс „Діла“.

II.

Наш нарід, зокрема наша інтелігенція найшлася після війни в зовсім інших умовинах, ніж була до війни. Життєва конечність наказує найти вміння і в тих обставинах жити та дороблятись. Один із учасників конкурсу оповідає у своїй статті, як то по розділі церкви від держави у Франції після революції духовенство, позбавлене джерел доходу, почало „промишляти“. Воно — не маючи капіталів — розбудувало численні варстати, де виробляло предмети щоденного вжитку і швидко збогатилось. Той сам автор згадує про одного російського еміґранта, який у 1922 р., маючи 10 дол. майна, почав у Львові виробляти лапки на миші. За рік він хотів уже за пів уділу 1000 долярів!

Слушно кажуть, що в нас не треба їхати нікуди, бо в краю є ціла маса ріжних можливостей, які можуть дати хліб і то добрий хліб. Для малого продукційного варстату — а ці мають тепер більше право істнування, ніж великі фабрики — не треба багато грошей. Для фабрикації ґузиків, які купуємо в чужинців, треба — як каже той чи інший автор конкурсових статтей — бляхи або рога і машини до витискання, до батогів треба ясеня і гострого ножа, до виробу чоколяди — какао і цукру, а до мармоляди — яблок, вивару з цукрових буряків і кітла. З річей, що на перший погляд не представляють вартости, створити можна поважні варстати праці (ріг — виріб гребенів, щітина — щітки, кости — кістяна мука, пісок і рінь — цементові дахівки, бетони тощо). Проєктів в авторів статтей багато, хоч самі вони ні на одному з них не збогатились. Та чи відбирає їм це моральне право „радити“? Ні, такий острий критерій був би тут не на місці. Є й такі, що може й не збогатились, але живуть і то добре живуть із того, що іншим радять, а є такі, що від літ займаються іншим ділом, проте думають і завважують те, чого інші не добачують.

Ми нарід у 80 відс. хліборобський і тому не дивно, що автори проєктів здебільша посвячують свою увагу сільсько-господарській продукції і вибирають село та його інтереси як вихідну точку для своїх міркувань. Село продукує і село має свої потреби. Продукує село ще здебільша так, як продукувало колись за давних часів і для усунення цієї відсталости треба ще багато працювати. Інтензифікація сільського господарства — це точка, що вже від літ увійшла в нашу господарську програму і діло посувається вперед. Багато авторів звертає увагу на городництво, садівництво, бжільництво, дріб, кріликів, рибні стави, тощо.

На плекання ярин — кажуть деякі автори — в нас рішуче за мало звертають уваги. А скільки можна заробити, коли її в час і по справедливій ціні достарчити до міських мешкань, літом у свіжому виді, а в зимі сушену і квашену. Чи мало заробилиб фабрики яринних консерв?

Та тим входимо в ділянку збуту і перерібки сіль.-господарських продуктів. Один з конкурсовців обчисляє, що наші хлібороби видають річно на свої потреби біля 200 міл. зол. Здобувають ці гроші шляхом продажі своїх продуктів, головно збіжжа (около 100 міл. зол.). Колиб тільки збут збіжжа переходив через наші руки, впалоб у нас безробіття дуже сильно. А додаймо перерібку збіжжа (млинарство, крупарство, пекарні, тощо). Сам Львів спроваджує 75 прц. муки з познанських млинів! Тому не диво, що є такі, які вважають, що вже само зорґанізування збуту і перерібки продуктів нашого селянства поставилоб нас повністю на ноги. Вони радять творити в першу чергу окрему збутову кооперацію окремо від споживчої хоч при спільному центрі (Центросоюз).

Збут і перерібка торкається також інших продуктів. Бо мало вибирати „оптимальні цифри“ вартости, що їх у найкращих обставинах дасть можна в роді: 1 морґ саду зі 100 щепами дає стільки прибутку, що 25 морґів поля. Важне коли він дає цей прибуток? Дає — коли овочі зуміємо збути по ціні справедливій, або подбаємо про їх перерібку. Мармоляди, овочеві вина і консерви — ось те, про що слід подумати. Є ще бо чорниці й інші лісні ягоди, є гриби — велика, для себе окрема ділянка.

Кількох авторів, роздумуючи над поліпшенням нашої матеріяльної долі, повертає думками до прадідного бжільництва, доказуючи цифрами „як на долоні“ його велику прибутковість. Це тим більше, що збут тут легкий, попит великий і буває, що навіть котрийсь наш Пов. Союз Кооперативе на його збуті збогатиться. А чи в добавок не можемо виробляти меду до пиття? Це не трудно.

Залюбки говорить дехто про кріликів. І плодяться вони швидко і мясо з них добре, а добрий товар та має — не здоровля навії. Наципніте шкірки кріликів на простирало з обох боків, то це краще найбільш панської ковдри — заявляє один автор із Закарпаття. Зрештою чи не треба вам капелюхів? Чи не слід би здобутись на рідну фабрику артикулів, що їх усі носимо? Такі і тим подібні запити дивляться на вас з чорних рядків проєктодавців. Ми взагалі — мовляє — господарські примітиви: достарчаємо сирівець і відкуповуємо його за солені гроші в перерібленому виді. Тому не тільки з браку великих матеріяльних засобів, але перш усього для збереження важної для покупної сили нашого села бази сирівців — якою є сіль. господарство — пише інж. Ш. — не можемо далеко від цього сіль. господарства віддалятись. Мусимо звести наше упромисловлення головно до перерібки сіль.-господарських продуктів.

З ділянок, що торкаються нашого села і що їх порушують конкурсовці, згадаємо ще рибні стави, пасічництво і мясарство.

Двох авторів спиняється біля справи плекання риб. Багато — мовляв — наших селян має мочаристі сіножати. Сіна там мало і тому з користю можнаб там завести рибні садżавки чи стави. Очевидно, що й відповідну продаж риб треба би відтак зорґанізувати, а зглядом використати теж інші можливости (консерви, вудження, сушення і солення, виріб технічних продуктів, як: клей, рибна мука і т. ін.).

Про насінництво пише добрий фахівець. Він пропонує заложити при помочі п. Тихого зразкове господарство 400—600 морґове, для плекання добірного насіння. Збут запевнений, а стандаризований матеріял можнаб навіть експортувати. Автор подав рисункову схему, в якій докладно представив орґанізацію українського насінництва.

У справі мясарень і масарень забирає голос 2-х авторів. „Масарський челядник“ доказує цифрами кілько самі кооперативи збувають мясних виробів і кілько людей найшло би працю, колиб ми розсіяли по краю добре зорґанізовані мясарні і масарні. Другий автор, вказуючи на широке поле ділання для наших мясарень, покликується на розпорядок (Дн. зак. 32 поз. 280 з 29. III. 1933) про різні з правом монополю признаним громаді, яка поставить різню, відповідно до вимог цього розпорядку. Добре поставлена різня — пише він — булаб невисихаючим джерелом доходів для громади. Експльоатацію її моглаб громада уступити спілці за кільканацять чи кількадесятьлітнім контрактом. Холодільня, потрібна до цього, моглаб віддавати рівночасно службу молочарській справі.

Ось те все, що дотичить села і промислу, збудованого на базі сільських сирівців. Та проєктодавні не забувають і за місто, за фінанси, за нове виховання і за орґанізаційну верхушку. Про це іншим разом

В. Несторович.

Поминальне Богослуження

за бл. п.

Івана Матіїва візитатора шкіл

відправиться в неділю, 6. травня 1934 р. в год. 12. в полудне в Успенській Церкві у Львові, на яке запрошує

РІДНЯ.

Нова шпигунська афера у Франції.

ПАРИЖ, 4. 5. ПАТ. Влада арештувала Станислава Кравса під замітом шпигунства. Арештований признався до вини і виявив прізвище свого спільника Фрожета з Белфору. Слідство виявило, що минулого року появилися в пресі оповістки якогось Творита, який прибіцював позички старшинам і державним урядовцям на догідних умовинах. Влада зацікавилася цими оповістками і вислідила, що Творит покинув Париж та переїхав до Амстердаму і туди мандрувала за ним кореспонденція та зголошення. Тоді до Творита зголосився один французький старшина і продав йому деякі документи, повідомивши заздалегідь французьку владу. Таким чином поліція арештувала німецького шпигуна.

—o—

Вибори до міської ради у Львові.

ПОДІЛ М. ЛЬВОВА НА ВИБОРЧІ ОКРУГИ.

У четвер, 3. травня ц. р. склалася головна виборча комісія на м. Львів. Предсідником головної виборчої комісії є нотар Бейнарович, а його заступником радник окружного суду Млинарський. До складу комісії входять ще 4 члени і 4 їхні заступники.

Головна виборча комісія поділила Львів на 20 виборчих округ. Кожну виборчу округу поділила на 3 до 8 обводових районових комісій голосування; всіх буде у Львові 123.

УРЯДОВІ ГОДИНИ.

Головна виборча комісія урядує щоденно одну годину, від 6 (18) до 7-ої (19) вечором без огляду на неділі і свята. Окружні виборчі комісії урядуватимуть без перерви пять годин денно, від 3-ої (15) до 8-ої (20) вечором, теж у неділі і свята.

ВИБОРЧІ РЕКЛЯМАЦІЇ.

Тоді кожний громадянин м. Львова може переглядати список виборців, зладжувати відписи виборців, вносити рекламації на випадок, коли не вписані до списку виборців особи управнені до голосування, або вписані особи неуправнені. Рекламації слід зголошувати до окружної виборчої комісії тільки письменно або устно до протоколу. Рекламацій не можна рішуче висилати поштою до окружних комісій.

ЗРАЗКИ РЕКЛЯМАЦІЙ.

До
Окружної Виборчої Комісії ч. 1. у Львові.

Іван Наконечний, замешкалий у Львові,
при вул. Руській ч. 10 прохає Окружну Вибор-
чу Комісію ч. 1 у Львові помістити його у ви-
борчім списку округи ч. 1 обводу ч. 3 при ви-
борах до міської ради у Львові. Підписаний є:

1) польським громадянином і не втратив на основі обовязуючих законів права вибрати до сойму;

2) покінчив 24 роки життя до дня розпи-
сання виборів, себто до 17. квітня ц. р.;

3) мешкає у Львові від року, бо від 15. квітня 1933 р. (Вимога однорічного замешкання не обовязує того, хто у Львові чи в інших містах, де відбуваються вибори, є власником або посідачем нерухомости). І тоді в рекламації пише:

4) є власником нерухомости у Львові при вул. Руській ч. 10. (Вимога однорічного замешкання не обовязує також державних або самоуправних службовиків та їх родин, якщо були присутні у Львові перед днем розписання виборів). Тоді в рекламації пише:

5) є суддею городського суду заміського у Львові і

6) мешкає у Львові від 16. квітня 1934 р.

На доказ правдивости наведеного підписаний долучує:

1) документ тотожности;

2) метрику уродження;

3) посвідку зголошення замешкання у Львові і т. д.

Львів, дня 13. травня 1934 р.

Іван Наконечний в. р.

ОБВОДОВІ ВИБОРЧІ КОМІСІЇ.

Обводові виборчі комісії урядуватимуть тільки в дні виборів, себто 27. травня ц. р.

У понеділок 7. травня ц. р. головна виборча комісія оголосить афішами:

1) Поділ м. Львова на виборчі округи й обводи голосування.

2) Особи, які входять до головної й окружних виборчих комісій.

3) Льокалі та урядові години головної й окружних комісій.

4) Речинець і льокалі, де будуть виложені списки виборців та речинець зголошування рекламацій.

5) Число радних, яке вибирають поодинокі виборчі округи. Всіх радних у Львові буде 72-ох.

6) Речинець зголошування кандидатських лист.

ОГОЛОШЕННЯ СПИСКІВ ВИБОРЦІВ.

У Львові будуть виложені списки вибор-
ців, управнених до голосування у домівках о-
кружних виборчих комісій у неділю, 13. травня
ц. р. підчас 7 днів. Тоді можна буде перегля-
дати списки виборців і вносити рекламації. По
містах, які мають до 10.000 мешканців, списки
виборців вже оголошені.

ЗГОЛОШУВАННЯ КАНДИДАТСЬКИХ ЛИСТ.

Вже від вівтірка 8. травня ц. р. можна бу-
де найдалі до четверга 17. травня ц. р. включ-
но зголошувати листи кандидатів на радних у

Кожний виборець повинен купити собі

II. Справлене видання Самоуправного Закону

враз

з виборчим реґуляміном

д-ра Степана Барана. Замовляти в Адміністрації „Діло“, — Львів. Ринок ч. 10

Ціна примірника: зол. 0·80 (з почт. оплатою 0·95).

Львові. Тієї самої листи кандидатів не можна зголошувати у кількох виборчих округах, тільки в одній. По містах до 10.000 мешканців можна вносити листи кандидатів найдальше до 7. травня ц. р.

ЗРАЗКИ КАНДИДАТСЬКИХ ЛИСТ.

До Головної Виборчої Комісії у Львові.

Ми, підписані виборці, вписані до списку виборців округи ч. I. м. Львова зголошуємо в законному речинці таку листу кандидатів на радних округи ч. I. м. Львова:

1) Радн. Василь Бесідович, 52 роки, Ринок ч. 2.
2) о. Ілля Смирний, 41 р., вул. Шашкевича ч. 5,
3) Інж. Петро Винахідчик, 36 р., вул. Шевченка ч. 7,
4) . . . .
5) . . . .
6) . . . .

Одночасно в залученні предкладаємо заяви вищеназваних кандидатів, які вони власноручно підписали.

Заявляємо, що повновласником цієї листи, уповноваженим порозумівати ся з Головною Виборчою Комісією є Анатоль Левицький, власник реальности у Львові, замешкалий при вул. Домініканській ч. 11, а його заступником Осип Швидконогий, столярський майстер у Львові, замешкалий при вул. Бляхарській 10/I.

Львів, дня 8. травня ц. р.

Слідують підписи виборців округи ч. I.:

1) Роман Голосний, Львів, вул. Домініканська ч. 5.
2) . . . .
3) . . . .
4) . . . .

Примітка: 1) Листи кандидатів повинні підписати всі свідомі виборці, поміщені у списку виборців, виписуючи дуже докладно своє імя, прізвище й адресу.

2) Листи кандидатів на радних слід виготовляти на одному великому аркуші паперу, так щоби і саме зголошення і всі підписи виборців помістити на одному і тому самому аркуші паперу (не на двох чи більше аркушах).

3) Листу кандидатів на радних мусить підписати більше число, ніж 1/50 частина виборців дотичної округи, а то на те, щоби не уневажнили цілої листи, коли уневажнять на ній кілька підписів.

ЗРАЗОК ЗАЯВИ КАНДИДАТА НА РАДНОГО.

Я, інж. Петро Винахідчик, 36 р., замешкалий при вул. Шевченка ч. 7 у Львові заявляю, і стверджую власноручним підписом, що:

1) Погоджуюся на зголошення моєї кандидатури на листі кандидатів на радних у виборчій окрузі ч. I. м. Львова, зголошеній Анатолем Левицьким і тов.

2) Маю право бути вибраним радним.

3) Знаю зміст статтей 6, 8 і 9 закону з дня 23. березня 1933 р. про частинну зміну устрою територіяльної самоуправи (Д.З. ч. 35 поз. 294).

Львів, 8. травня 1934.

Інж. Петро Винахідчик,
Львів, вул. Шевченка 7.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорить український зарід. ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1934 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА“

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 гр. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації:

Warszawa, ul. Stalowa 25 m. 10.

Як додаток до „Рідної Мови“ виходить тримісячник „БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ“. — Передплата: 3 зл. річно; за границею: в Европі 5 зл., поза Европою 1 амер. долар.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

НУДЬГА І ДОНОСИ

радянської преси.

(Докінчення.)

Читач певне нудиться вже від такого докладного переліченння змісту радянської газети... І мабуть гадає, що цитую якінебудь „Радянські Технічні Вісти“, або „Радянський Сільський Господар“, а тимчасом це орган Центрального Комітету Комуністичної Партії (більшовиків) України: „Комуніст“ ч. 74 з 29. березня.

Зміст усіх радянських газет до трафарету однаковий, дуже нескладний та одноманітний. Складається він з пеанів по адресі Сталіна та комуністичної партії, з паперового ентузіязму, з доносів і з незначної скількости тенденційно по комуністичному препарованих інформаційних вісток. Кожна газета є в першу чергу листком доносів, в яких кореспонденти, чи вірніше агенти ГПУ, отверто вимагають „оперативної інтервенції обласного партійного комітету“, або й заявляють просто: „про ці факти повідомлена прокуратура та обком партії“.

У „Комуністі“ з 29. березня є навіть черговий наказ московського диктатора на Україні Постишева до робітничо-селянських кореспондентів (донощиків), щоби вони звертали „серйозну увагу на опорні пункти“ та виконували „боєве завдання“.

Те „бойове завдання“ Постишева зайвий раз стверджує загально відомий факт, що на фронті так званої живої тяглової сили, на фронті домашніх тварин у радянських республиках, висловлюючися їхньою термінольоґією, видно не тільки „великий прорив“, а цілковиту катастрофу.

Більшовики всюди є „на фронті“ і все, що вони роблять впродовж всього свого істнування, переводять у „бойовому порядку“. Річ ясна: війна з підвладним населенням не припиняється ні на один мент!

Завдяки своїм питомим рисам — радянська газета надзвичайно нудна. Населення на Україні радянських газет не читає. Їх з обовязку читає лише адміністраційний та партійний апарат. Одні, щоби переконатися — чи не стали вони обектом чергового доносу, а другі, щоби довідатися — які саме „бойові“ завдання стоять на черзі дня та з якого приводу треба маніфестувати „ентузіязм пролетаріяту“ перед „незрівняним“ Сталіном.

Не зважаючи на те, що перша пятилітка так званої індустріялізації закінчилася, не зважаючи на організацію по цілій Україні Мото-Тракторних Стацій, які по суті є додатковими відділами органів ГПУ, засів іде вручну, землю обробляють недбало і засівають її засміченим та невисокої якости зерном.

Дуже характеристичним для радянських умовин є те, як то начальник політвідділу радив сіяти вручну по стерні. Він і сам, не гірше радянського кореспондента, знає, що від такого засіву не можна чекати ніякого врожаю! Чимже тоді пояснити таку поведінку? Свідомим шкідництвом? Ні! Загальною заламороченістю. Радянською специфічною системою, при якій цінують не якість, а скількість, де беруть під увагу не працю, а галас, де, нарешті, всяке недотягнення до тих теоретичних — завсіди перебільшених — норм, які усталює начальство, вважають злочином і карають у більшовицький дикий спосіб.

Адже вся радянська преса лише про те і пише, що в тому чи іншому районі, де на чолі стоять такі-то особи, „не дотягує“. Отже кожний намагається отримане завдання виконати, або бодай дістати посвідку, що воно виконане. Бо кожного дня преса друкує підсумки посівної кампанії.

Звичайно галасливі більшовицькі числа не дають ніякого образу дійсного стану річей. Вони брехливі, агітаційні, тенденційні. Коли вся радянська преса та всі більшовицькі підголоски за кордоном будуть зі захопленням писати, що всі посівні пляни не тільки виконано але й перевиконано, і почнуть уже підраховувати майбутній урожай, то одночасно думатимуть: чи не дасть яканебудь держава позички?

Дмитро Геродот.

Бійки з комуністами у Франції не вгавають.

ПАРИЖ, 4. 5. ПАТ. У Версаю посол Анріо виголосив відчит. Коли публика виходила з відчиту, 1500 комуністів напало на тих слухачів. Дійшло до бійки з комуністами, яку припинила поліція. Один поліцай ранений.

—o—

З життя наших центральних установ.

Загальні Збори акціонарів Земельного Банку Гіпотечного

акційної спілки у Львові.

Дня 25. квітня ц. р. відбулися Загальні Збори Земельного Банку Гіпотечного, акц. с-ки у Львові при значній участи акціонарів як з духовних, так і з кругів наших центральних установ та приватних осіб, які заступали разом майже 95 прц. акційного капіталу. Зборами проводив През. Надзірної Ради Банку п. Модест Каратницький.

З предложеного Загальним Зборам звіту з діяльности Банку за 1933 рік довідуємося, що рік цей не приніс поправи загальної господарської ситуації, яка продовж цілого звітового року була дуже тяжка а під фінансовим оглядом навіть важча, як у попередньому році. І хоча у поодиноких ділянках господарського життя можна було в минулому році завважити обяви деякої стабілізації, а подекуди навіть поліпшення ситуації, та проте в рільництві, яке обіймає переважаючу кількість населення держави, не було ніякої поправи. А якщо зважити, що ціни на рільничі продукти в мин. році далі обнизилися, то треба приняти, що положення рільництва у порівнанні до стану з 1932 року далі погіршилося. Це погіршення положення рільництва приневолило державні чинники до дальшої акції в справі помочі рільництву як у напрямі здержання дальшої знижки цін на рільничі продукти так і в напрямі полекш у сплаті рільничих зобовязань. Всі ці акції не принесли замітнішої поправи господарського стану рільництва.

Під фінансовим оглядом рік 1933 приніс далі замітне погіршення. Заломання доляра й постепенна девалюація аж до 60 прц. первісної його вартости та дальше обниження вартости англійського фунта як також інших валют збільшили світовий валютовий хаос і боротьбу за посідання запасів золота та викликали серед широких кругів нове занепокоєння та острах перед обезціненням валют. Вислідом таких настроїв було недовіря та втеча від поодиноких валют і нова тезавризація золота. Цимиж тривожними настроями широких кругів пояснюється також значний відплив валютових вкладів у першу чергу долярових, які лише в части вертали назад по переміні на золоті.

Супроти тяжкої господарської та фінансової ситуації, як також з огляду на трудноші в ліквідації уділених кредитів фінансові установи, загрожені девалюацією доляра та інших валют як також вибиранням льокат, не мали можности урухомити свої значні капітали, ульоковані за часів ліпшої конюнктури у промислі та рільництві, як також оживити свою діяльність та збільшити доходи. Тому також кредитова акція фінансових установ у минулому році була дальше в застою та дальше зменшилася у порівнанні з попереднім роком.

Під впливом того роду тяжкої господарської і фінансової ситуації, як це вище коротко наперснено, була також діяльність Земельного Банку Гіпотечного в минулому році. Помітно гірша виплатність довжників та значні трудноші в ліквідації кредитів взагалі, а рільничих кредитів зокрема відбилися некорисно на діяльности Банку, спричинюючи дальший застій у кредитовій акції Банку та зменшення оборотів.

Девалюація доляра спричинила обниження вартости долярових активів і пасивів, які згідно з обовязуючими приписами принято до біляксу по курсі з останнього дня місяця грудня м. р. та викликала потребу їх зрівноваження. Це зрівноваження долярових активів і пасивів осягнено і Банкові з приводу спадку доляра та інших валют не грозить ніяка небезпека. Позатим заломання доляра спричинило Банкові деякий відплив вкладів, який одначе був розмірно невеликий, а на кожний випадок менший ніж у інших банках.

Доходовість Банку у звітовому році дещо обнизилася. Це зменшення доходовости виправдується не лише заломанням доляра, але також

Премієра
Нині! „Весілля Фонся“ Нині!

...вільшим триванням господарської кризи, а головно тяжким положенням нашого села, яке є головним довжником Банку. Катастрофальне положення рільництва вимагало від Банку врозуміння його ситуації та пільг у сплаті рільничих зобовязань, які то пільги уділював Банк у межах власної спроможности у випадках, що заслугували на узглядненя. Мимо цих далеко йдучих уступок для рільників всетаки їх залеглости у сплаті відсотків були значні та в значній мірі спричинили обниження доходовости Банку. Та проте Банк таки далі удержав свою активність а зменшену доходовість вирівняв відповідною редукцією видатків як персональних так і реальних, які продовж звітового року обнизилися майже на 25 прц.

Виказану білянсом надвижку в квоті зол. 27.066.03 ухвалено перенести на рахунок 1934. року, а через те за рік 1933 дивіденда не буде виплачувана.

Хоч як скромний цей білянсовий вислід діяльности Банку за рік 1933, то все таки супроти погіршення фінанс. ситуації як також з уваги на те, що інші акц. установи в краю в ліпших умовинах не мають спроможности виказати більшу доходовість та виплачувати дивіденду, належить цей вислід уважати вдоволяючим, тимбільше, що Банк мимо заломання доляра і мимо зменшення виплатности головних своїх довжників — рільників, все таки вспів удержати свою активність та повну ліквідність.

Вкінці належить згадати, що згідно з постановами статута переведено вибір 4-ох членів Надзірної Ради на місце вильосуваних, а вибрані були о. ректор д-р Сліпий, дир. Володимир Кузьмович, інж. д-р Михайло Холевчук і д-р Осип Назарук.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на жіночі жупанки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
з МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ“ — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

Приїзд до Львова епископа Сави на день св. Юрія.

(Рефлексії православного українця).

На 6. травня ц. р. приїзджає до Львова люблинський прав. епископ Сава. Свято для православних. Чи і для українців?

Ні. Епископ Сава — москаль родом. Але і митрополит Петро Могила не був українцем з роду, одначе...

Смішні річі. Митрополит Петро Могила був з молдавського боярського роду; отже, по термінольогії В. Липинського, розумів, що то голос Землі. Епископ Сава — з російської (петербурської) урядничої бюрократії, тієї з Валуєвською традицією: „Не било, нет і не будет“.

Митрополит Могила — син Молдавії. Епископ Сава — син Росії, що завсіди хотіла бути „третім Римом“ та не перестала мріяти про те, що „славянскіе ручьі сольются в русском море“. Нинішній російський епископат не вирікся надії на третю Росію. Для неї треба зберігти російські стратегічні пости на українській території. Тому не може ніколи ніодин росіянин стати Петром Могилою.

Хочби говорити навчився по українськи, коли їсть український хліб. І того не ждіть! Москаль не тільки не визнає українських національних святощів, він над ними ще сміється. Візьміть до рук варшавсько-російське „Слово“. Що там вписують панове редактори — галицький москвофіл та білорусин „русской культури“!

Специяльно епископ Сава зазначився в памяти українців своєю поведінкою на холмсько-варшавськім епархіяльнім зїзді. Галицькі москвофіли і люди „русскої культури“, — в тому і парох Львова архимандрит Філофей — хотіли було переформувати резолюцію про мову в богослуженні, яка по суті осуджувала ідею рідної мови в богослуженні. Посол Хруцький запропонував зняти з денного порядку цю резолюцію. Автори не хотіли; і як їм бив оплески епископ Сава, аж підскакував, хоч сидів за президіяльним столом та й, як епископ, мусів бути третьою стороною в спорі між двома групами своєї пастви. Митрополит Діонізій зняв резолюцію; він бачив, що величезна більшість голосувалаб за внесенням посла Хруцького.

Ця історія мені пригадалась, бо нині — як чути — православні українці Львова домагаються, щоби богослуження у львівській православній церкві відбувалось один раз у славянській мові, а другий — в українській. Тому можна побоюватись, що епископ Сава прийде з допомогою тим львівським москалям, що не хочуть вдоволити бажання українців.

Дня 6. травня у Львові — два престольні свята св. Юрія: одно — в галицькій митрополитальній катедрі, друге — у православній, переважно еміґрантській церкві. Чи конче мав бути в тій останній престольний храм саме на св. Юрія? Та чи конче треба було спровадити православного епископа до Львова саме в цей день? Колиб у проводі Православної Церкви в Польщі стояв українець — цього, напевно, не булоб. А нинішній прав. митрополії і львівським аранжерам приїзду православного епископа до Львова власне йде про підчеркнення старої тези — „Москва — третій Рим“, іде про вщіпнення думки: „Якщо ти хочеш бути православним, то мусиш почувати себе спорідненим з москалями“. З другого боку, москалям вигідна є засада — дівіде ет імпера. Та чи одним тільки москалям?

Доля так хотіла, що епископ Сава приїзджає до Львова в моменті, коли з нагоди приїзду на Волинь архиепископа Олексія „Українська Нива“ забула за все на світі і славословить польські чинники за українізацію Православної Церкви. Тому слід пригадати, що епископ Сава став епископом Холмщини саме тоді, коли був висвячений на Волинь епископ Полікарп.

Про українські ґрамофонові плити.

З розмови з диригентом „Сурми“ п. Іваном Охримовичем.

По Львові розійшлася вістка, що наш заслужений та ідейний хор „Сурма“ під проводом дир. І. Охримовича наспівував у Варшаві плити. Я зраділа сильно цією вісткою. В нинішнім музичнім житті грамофонова плита має першорядне значіння. Добра плита має не тільки атракційну вартість, але й мистецько-педаґоґічну. Те, що вдалося диригентові Охримовичеві перевести цю справу в нинішніх часах, таких важких на всякі підприємства, треба уважати великим моральним успіхом, бо це ж одна перлка більше в нашій музично-культурній праці.

Думаю, що неодного може зацікавити моя розмова на цю тему з дир. Охримовичем, яка познайомить читачів ближче з цією справою.

— Як Ви війшли — поставила я запит — в контакт з фірмою „Сирена-Рекорд“, яка має ще свою передвоєнну марку? Це хіба не була легка справа?

— Я пізнав представника тої фірми, симпатичного п. Ржечинського, у приватнім товаристві. Тут якось говорилося про красу української пісні: колиж він довідався, що я веду від довшого часу хор, навязали ми відразу річеву розмову. Справа, яка здавалася на перший погляд така легка до переведення, тривала два роки, заки вдалося її зреалізувати.

— Чому це так довго тревало?

— Головною перешкодою була фінансова справа та технічне переведення цілої імпрези. Треба було наспівати 25 плит, тобто 50 пісень, щоби вернулися кошти подорожі та триденне утримання у Варшаві 15-ти осіб. Чужі (російські) співочі гуртки оферували свою готовість наспівувати українські пісні за багато меншу ціну, бо вже були на місці у Варшаві. Одначе тут грав ролю добір репертуару та його виконання.

— Чи крім зворотів коштів Ви дістали який гонорар?

— Так, але це був гонорар мінімальний і зовсім не рівноважився з працею, яку ми вложили та стратою часу при майже щоденних пробах. Але нас переконувала більш ідейна сторона, ніж матеріяльна.

— Як виглядає наспівування пісень на плити?

— Ми наспівували 50 пісень цілих 3 дні, від 11-ої год. передпол. до 6-ої вечором з малими перервами. Співаки сиділи, я як диригент мусів стояти у великім напруженні уваги та нервів, тож при кінці третього дня я вже ледви клигав. Тепер зовсім інакше наспівується, як перед війною. Давніше співали повним голосом до туби; тепер співається до мікрофону легко, не форсуючи голосу. Мікрофон є сполучений з другою кімнатою, в якій інжинір відбирає голос на воскову плиту. Дикція мусить бути дуже виразиста, динаміка та фразування незвичайно прецизні. Мікрофон є такий чуткий, що передає кожний сильніший віддих, навіть шелест необережно оберненої сторінки нот. У великій салі, в якій співаємо, мусить панувати ідеальна тишина; покажеться синє світло — починаємо співати. Інжинір при плиті має цілу апаратуру, якою може реґулювати силу відібраного голосу на плиті. Час тривання пісні на одну плиту не може переходити 3 хвилини та 15 секунд. В операторні, як заявив нам д-р Людкевич, який там слухав, голос виходить так, як буде виглядати на плиті. По відспіванні кількох пісень інжинір задемонстрував нам їх. На нас всіх зробило це вельми радісне враження та ми й набрали досвіду, як маємо дальше співати.

— Який був Ваш репертуар?

— Я подбав, щоби в тих піснях були заступлені характеристичні типи пісень нашої музичної літератури, як: народні пісні, колядки, щедрівки, великодні, козацькі, стрілецькі, ну й любовні. Всі вони в дуже гарному музичному опрацюванню авторів: Вербицького, Воробкевича, О. Нижанківського, Топольницького, Лисенка, Ф. Колесси та Людкевича. Ми наспівали теж „Многая літа“, щоб ставуло в пригоді на весіллях та іменинах, якщо нема співаків, а прихильникам доброї чарки підбадьорюючу пісоньку „При чарці“.

— Коли ті плити появляться в розпродажі?

— Думаю, що з кінцем травня ц. р. враз з окремим катальоґом. Я плятую задемонструвати ті плити в одній з наших саль перед нашим громадянством.

І. Приймова.

Дешевий тиждень по 75 сотиків маркізети, мушліни, крепони, ... з. д. БАЗАР БЛАВАТНИЙ
Я. ГАНДЕЛЬМАН Львів, Боїм'в 11. 29-365

Революція в Ємені.

ЗАВЗЯТІ БОЇ В АРАБІЇ.

КАЇРО, 4. 5. ПАТ. Між військами Ібн Савда та Імана Ємену ведуться завзяті бої. Емір Фейсаль, син Ібн Савда скоро посувається наперед. З Порт Сайду надійшли вісти, що Іман Ємену помер, а в столиці Гедейдель збунтувалося військо. Найстарший син Імана Сейфуль Іслям утік. Ібн Савд використав революцію і підійшов з військом до столиці Ємену. Військо Імана піддалося Ібн. Савдові.

—o—

Програма еспанського уряду.

МАДРИД, 4. 5. ПАТ. Премієр Сампер оголосив у кортезах програмову заяву нового уряду. Вона зводиться до трьох гасел: справедливість, праця і честь. Кортези висловили довіря урядові 217 голосами проти 47.

—o—

По широкому світі.

— У Ню Йорку помер Віліям Вудін, колишній державний секретар скарбу в 65. р. життя.

— Міністерство внутрішніх справ у Німеччині наділює батьків специяльною відзнакою за більшу кількість дітей.

— Воздушна труба перелітала середущу Надренію і заподіяла великі шкоди. В Обервінтер буревій позривав дахи з кількадесять домів, повиривав з корінням дерева, понищив сади і городовину.

—o—

Багно „Ставіскіяди“.

ВИНА ПРОКУРАТОРА ПРЕСАРА.

ПАРИЖ, 4. 5. ПАТ. Парляментарна підкомісія устійнила вину урядовців за відкладання розправи проти Ставіського і висловила за це нагану колишньому прокураторові Пресарові. Підкомісія ствердила суперечности між звітами слідчої комісії.

Чи Ви вже зложили книжки або даток на купно доброї книжки для наших братів на заході?

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 63—180 Телефон 25-55.

Напрямні японської політики.

ТОКІО, 4. 5. ПАТ. На з'їзді губернаторів провінцій міністр закордонних справ Японії Гірота висував напрямні закордонної політики. Міністр заявив, що Японія відповідає за вдержання миру у Східній Азії. Японія бажає, щоби Китай власними силами обєднався і вдержав територіяльну непорушність. Протияпонська кампанія незабаром вигасне. Міністр Гірота згадав, що в Китаю справедливо і щиро оцінять приязні наміри Японії. Вкінці заявив, що кожна діяльність, яка загрожувала би незалежности манджурської держави, зустрінеться з рішучим спротивом Японії.

Японія вияснює.

Побажання Франції.

ПАРИЖ, 4. 5. ПАТ. Японський амбасадор відвідав мін. Барту і вручив письмо з вияснення ми відомої декларації представника японського міністерства закордонних справ з 17. квітня ц. р. І так Японія не задумує нарушувати права чужих держав у Китаю, обовязуючих міжнародніх умов і основи політики „відкритих дверей". Не згодиться, щоби треті держави використували заплутане положення в Китаю до інтервенції на східних просторах, бо з уваги на своє географічне положення був би загрожений життєвий інтерес Японії. Мін. Барту висловив своє признання для Японії і побажав, щоби японський уряд в сумнівних випадках згідно з іншими державами придержувався вашингтонської умови.

ПРИ ЗВАПНЕНИХ КРОВОНОСНИХ ПОСУДАХ МІЗКУ І СЕРЦЯ, вживаючи щодня малу скількість природної гіркої води FRANCISZKA-JÓZEFA осягаємо легке випорожнення. Поручають її лікарі. 1-1

НОВИНКИ

— **Новий самоуправний закон.** Вже вийшла з друку в другому виданні книжка **посла д-ра Ст. Барана п. н. „Новий самоуправний закон".** Книжка в другому виданні справлена та доповнена. Обіймає сто сторінок друку. Є вона необхідним підручником і дорадником для всіх громадських діячів, для сільських радних, для громадських управ і взагалі для всіх наших селянських і громадських установ. Її наклад невеликий. Тому треба книжку негайно замовляти в Адміністрації „Діла", Ринок 10/II. пов. Ціна одного прим. 80 сот., а з пересилкою 95 сот. У книжечці присвячено багато місця виборчій ординації до гром. самоврядування. І тому вона тим необхідніша для нашого села, особливо з уваги на недалекі вибори до сільських самоуправних установ у Галичині.

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46.** Приймає футра до перехову на літо. 20-?

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущина 5,** поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 65-100

— **Не забудьте,** що в суботу, 5. травня **Весняні Вечерниці** в салях Народного Дому на ціль будови захоронки в Перемишлі для дітей-емігрантів. Початок в год. 20-й.

KATOL ВБИВАЄ КОМАХИ НАСІКОМИ
65/4 Японський 3—20

— **Свячене Комітету будови церкви** при вул. Потоцького 95 відбудеться в неділю 6. ц. м., в год. 5. попол. Запрошення при вступі. Комітет запрошує громадянство Львова взяти численну участь у тому святі.

— **Обнижені оплати за службу.** Зачувати, що з днем 1. червня ц. р. будуть обовязувати обнижені оплати за домову прислугу. На основі найновіших постанов суспільне обезпечення слуги з платнею до 20 зол. обнижено до 3.19 зол. (замісць 6 зол.), з оплатою 30 зол. до 5.10 зол., зі 40 зол. до 7.91 зол. і т. д.

— **Ще в справі екзекуційних оплат.** На основі розпорядку міністра справедливости коморникам не вільно брати кількакратної оплати за екзекуцію, яку переводить в кількох місцях у користь одного вірителя. Вільна теж від оплати перевірка движимостей перед ліцитацією, якщо вірителя не повідомлено заздалегідь про це. За упімнення, доручені особисто, вільно брати оплату тільки у висоті 80 сот., а за упімнення, пересилані возними або почтою, тільки 40 сот. Не підлягають оплаті доручення, сполучені з іншою екзекуційною роботою, пр. заняттям річей? Сторони повинні домагатися від коморників посвідок при плаченні.

— **З успіхів Гаркавенка в Берліні.** Олександер Гаркавенко причислив до своїх перших успіхів проти Німеччини (Фрінгер) і Радянського Союзу (Цейсіх) ще три блискучі перемоги за час останнього квітневого тижня. Чемпіона Центральної Америки, Томсона, поклав Гаркавенко за 48 хвилин. Лотиша Грінберга за 3 (!) хвилини. Німця Майерганса за 7 хвилин. Турнір перейшов з виключенням одної третини конкурентів, що мали по 6 поразок, у другу стадію. З 20 учасників, які ще залишилися, 9 не мають поразок. Заступник України має кількох незвичайно сильних противників. З них у першу чергу слід згадати б. світового чемпіона, естонця Яна Яго. Далі слідують: німець Ганс Шварц, естонець Олександр Петерсон, італієць Джюліо Травальїні, заступник Зл. Держав Півн. Америки, негр Реджінальд Сікі, російський німець Якоб Затурський, бесарабський румун Василь Колев і німець Людвик Дозе. Полян Леон Пінецький тимчасово в турнірі участи не бере, мотивуючи це своїм пораненням (?) у боротьбі з Дозе. Кожний виступ Гаркавенка зустрічає все теплішу оцінку в німецькій пресі. — **Ж.**

— **Роля студентства в українському політичному житті.** Спілка Студентів-Українців у Німеччині (перша організація нашого студентства в Берліні) скликає на 15. травня великі сходини всіх берлінських українців. Сходини присвячено питанню про ролю студіюючої молоді в загально-українській визвольній боротьбі. У рефератах буде також зясована справа невідрадних явищ у діяльності Центрального Союзу Українського Студентства, який за останні роки перетворився в експозитуру одної політичної групи.

— **Ліси горять.** В Иваниськах пов. Дрогобич згоріло 10 гектарів ліса, коли лісна сторожа пішла на свято 3-го травня д Трускавця. Причина пожежі не стверджена. Правдоподібно причинилася до того спека.

— **Оборона перед ексмісією.** У Львові не можливо в останніх часах виконати урядової ексмісії, бо мешканці разом зі сусідами стають до збірної оборони. При вул. Бернштайна мали викинути з мешкання якусь Карніольову, що не платила довший час комірного. Коли прийшов коморник, вона положилася до ліжка, вдаючи хору. Однак покликаний лікар ствердив, що вона здорова. Коморник почав урядувати, а тоді всі домівники счинили великий крик і плач. Збіглася ціла вулиця, нарід добувся до мешкання власника дому і зажадав, щоби дав спокій Карніольовій. Мусіли покликати більшу скількість поліції, але тимчасом власник згодився задержати Карніольову на якийсь час в мешканні. Подібна сцена склалася при вул. Локетка і при вул. Під Дубом, де також сусіди і юрба з вулиці ударемнили ексмісію.

— **Святотатство.** Пишуть нам: В ночі з 2. на 3. травня невідомі злочинці вломилися до церкви з Старому Місті, пов. Ланцут, і по розбитті вікна над хорами увійшли до середини, звідки забрали 3 чаші, пушку, монстранцію, винесли скриньку, в якій було до 20 зол., котру розбили на цвинтарі, гроші забрали, а скриньку лишили і відійшли. Поліція робить доходження. Школи є около 1.200 зол.

— **Зі статистики середнього шкільництва.** На основі міжнародньої статистики найбільше середніх шкіл у порівнанні з числом населення має Швайцарія, де на 22.700 мешканців припадає одна середня школа. Опісля йде Німеччина, де одну середню школу має пересічно 25.300 мешканців, у Франції 25.440, Бельгії 31.430, Румунії 40.750, Австрії 40.590, Польщі 43.030 і Чехословаччині 49.470. Слабше стоїть Італія з 50.000, Мадярщина з 53.670 і Югославія з 82.000 мешканцями на одну середню школу.

— **Трагедія неофіта.** Пасажири, що їхали потягом з Бродів до Красного, були 3. ц. м. свідками жахливої трагедії. Перед стацією Ожидів йшов шляхом напротив потягу якийсь молодий чоловік і в моменті зустрічі з машиною кинувся нагло під її колеса. Потяг припинено і добуто трупа нещасливця, якому колеса відтяли обі ноги й розторощили голову. Хто він, покищо не знати. Попереднього дня він зголосився був в управі місцевого тартаку і просився до якоїсь роботи. Казав, що походить з Підкаменя і вихрестився з жидівської віри в греко-кат. обряді. В тартаку йому роботи не дали і він, не маючи сили шукати дальше праці, скінчив самогубством.

— **Львівська хроніка.** У звязку з вибухом бомби в друкарні Юр. Яськова при вул. Хоружчини слідча влада перевела льокальну візію, якої вислід невідомий. — В цегольняному ставі біля Зеленої рогачки втопився в часі купелі 11-літній Каз. Товарницький.

— **Страшною смертю** згинув 18-літній Чеслав Бляєр, учень III. року вчительського семинара в Тернополі. Він дістався до придорожної печери, обляв себе бензиною і підпалив себе сірником. Ставши цілий у вогні, вибіг на поле, де побачили його прохожі і з трудом згасили вогонь. Страшно попеченого відставили до шпиталю, де він незабаром помер. Причиною самогубства було побоювання перед лихою постою.

— **Краєва хроніка.** В Повітні пов. Городок Яг. молоді пастухи кинули 6-літну Агафію Лепейко в розпалений на пасовиську вогонь, наслідком чого вона так попеклася, що перевезена до львівського шпиталю померла. — На дорозі коло Нагірян пов. Львів Франц Чорний постріляв тяжко з револьвера свого сусіда Каз. Павлячка. Чорного і його спільника П. Сроніцького арештовано.

Сотні тисяч курців
домагаються нині своїх
Паперців і тутки
„Калина"
незрівнаних в якості, виробу кооп. фабрики
„БУДУЧНІСТЬ" у ТЕРНОПОЛІ

— **Недоспілий Робінзон.** На головному двірці у Львові придержала поліція 11-літнього Петра Черху, що втік з дому своїх родичів у Сарнах за намовою двох товаришів, з якими мав зійтися у Львові. Найшовшись на головному двірці у Львові він розплакався, бо товаришів не було, а він сам не знав де подітися у великому місті. Поліція взяла його тимчасом до арешту.

— **Грабіжницький напад на поліціянта.** Командант поліційної станиці в Кострі коло Поржан, Мих. Карась вибрався 2. ц. м. ровером до почтового уряду в Сухополі, щоби взяти пенсію для себе і підчинених службовців. Коли вертав лісом назад, хтось стріляв до нього з кріса і ранив тяжко в ногу. Незабаром надїхала возом одна селянка і побачивши раненого на землі, поїхала швидко до недалекого села, щоби повідомити війта. Тимчасом бандит стрілив другий раз і положив Карася трупом. Опісля відобрав йому 695 зол., револьвер та ровер і втік. За пів години переходив туди учитель зі сусіднього села і побачивши вбитого поліціянта, повідомив найближчу поліційну станицю. За злочинцем глядають тепер в цілій околиці. Перед двома тижнями згинув подібним способом залізничий дорожник Ст. Борушко.

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.

— **Катастрофа військового літака.** Коло Грудьонзда впав до Висли військовий літак з пілотом підхор. Юрком і обсерватором кпт. Вл. Покорним. Причиною катастрофи був низький лет понад водою, наслідком чого колеса літака вдарили по поверхні ріки. Пільот врятувався і приплив до берега, а кпт. Покорний впав у воду і втопився. Місцеве населення добуло ушкоджений літак з ріки і передало військовій комісії.

— **Їзда на зломання карку.** На площі т-ва циклістів у Варшаві відбував тренінґ варшавський мотоциклист Вронський, приготовляючись до перегонів. Коли їхав зі швидкістю 100 км. на годину, перевернувся разом з машиною і вбився на місці. Подібною смертю згинув варшавський мотоциклист Маковецький, що перевернувся до рова і вмер, перевезений до шпиталю.

— **Буча в костелі.** Підчас богослуження, яке правив єпископ Томчак у катедрі в Лодзі гру-

...з членів польської народової партії намагалися розбити богослуження окликами, співами та бійкою. Того самого дня польські народовці авантурувалися на вулицях, зачіпаючи жидів і вибиваючи жидам шиби. Арештовано кілька осіб.

— Згорів залізничий двірець. На товаровому двірці в Ляйпцігу вибухла велика пожежа, що поширилася на весь вантажний терен і знищила всі товари. Поліція евакувала дві сусідні вулиці, бо грозила експльозія великих запасів бензини. Ратункова акція ще тревае.

— Буддійський монастир в Німеччині. Над Боденським озером біля Людвіґсгафену має повстати буддійський монастир, який засновує угорський жид Требіч-Лінкольн, б. пастор в Англії. Після війни перебував у середущій Азії, де з черги став буддійським монахом.

— Ріжні вісти. 11-у шахову партію у Штутгарті виграв Альохін, наслідком чого стан змагань за світове мистецтво представляється у відношенні 4:1 в користь Альохіна зі 6 ремі. — В Англії зударилися два військові літаки, наслідком чого згинули чотири летуни. — В Авґсбурзі згоріла наслідком підпалу велика співацька галя. — В редакції щоденника „Асагі" в Токіо явився якийсь чоловік і ножем зранив кількох редакторів. Арештований зізнав, що мстився за статтю про провідника його партії.

— 15 найкращих повістей. Професор англійської літератури в американському університеті Ейль, проф. Віліям Ляйон Фелпс оголосив в одному англійському журналі список 15 найкращих повістей світової літератури, які появились до 1884 р. Є там такі твори: „Робінзон Крузо" Дефо, „Подорож Ґулівера" Свіфта, „Клярисса" Річардсона, „Історія Томи Джонса" Фільдінґа, „Евгенія Ґранде" Бальзака, „Три мушкетери" Дюма, „Давид Коперфільд" Дікенса, „Багровий лист" Говтгорна, „Анрі Есмонд" Текері, „Пані Боварі" Фльобера, „Батьки та діти" Турґенєва, „Нуждарі" В. Гюґо, „Анна Кареніна" Толстого, „Брати Карамазови" Достоєвського та „Гакльбері Фінн" Марка Твайна.

— Чеські літературні нагороди. Чеські видавництва „Дружстевні Праце" та „Фр. Борови" розписали були конкурс на літературні твори. На конкурс прислали 110 збірок. Жюрі не признало першої нагороди нікому, а 15.000 чк. розділили між трьох письменників: Івана Чарека за збірку „Гвезди на небі", Йос. Гора за „Две мінути тіха" та Віт. Незваля за „З богем в шатечек" (Прощавай і хусточка). Нагороджені твори вийдуть у травні рівночасно накладом обох видавництв. Чарек видав уже в 1920—1929 чотири томи поезій. Він службовець м-ства залізниць. Жюрі, що рішало в справі найліпшої повісти, мало до розгляду 80 повістей, не признало першої та другої нагороди. Зате відзначило повість п. з. „Гляву проті зеді" (Головою в стіну), з тим, що видавництво видрукує тієї повісти 7.000 примірників. Автор повісти Вол. Дрнак дістає за повість по 180 чк. за аркуш друку та 1000 примірників книжки.

— З фільмових новин. Олександер Корда, що створив фільму „Сім жінок Генриха VIII" накручуватиме в Англії фільму з життя Ісуса Христа. — В Америці накручують фільму про Пастера, якого ролю творить Варнер Бакстер. — Веселі пригоди Тартарена з Тараскону (Додета) накручує творець „Деревляних хрестів" Р. Бернард як пропаґандивну фільму про туристичну красу Альжиру. — Більшовики, мовляв, зачинають накручувати нетенденційні фільми для закордону. На першому місці є Достоєвського „Петроградські ночі". — В Америці накрутили продовження „Кінґ-Конґа" п. з. „Кінґ-Конґів син". — Сфільмували відому повість Фойхтванґера „Жид Зіс". В головній ролі Конрад Файт. — Режісери Цікан і Мотль викінчили сценарій для Власти Буріяна на осн. Люнжевового лібретта „Капітан Коркоран". Вл. Буріян відтворить фільму після турне по Чехословаччині. Крім того реж. Цікан готовить популярну оперету „На св. Копечку".

— Запертя. На підставі опінії шпиталів, навіть хорі, що лежать у ліжку радо приймають природну гірку воду **Franciszka-Józefa** і цей засіб дуже добре зносять.

——o——

З кіна.

КІНА „КОПЕРНИК" і „МАРУСЕНЬКА": „ЧІБІ".

Американське виробництво, французький сценаріо, німецькі актори. Сценарій та актори зложились на дотепну, дуже свіжу комедію, з першорядною фарсовою завязкою. Доросла жінка, переодягнена за дівчуру і то з такою поведінкою, що мужчини ні на мить не догадуються кого мають перед собою. Деякі сцени попросту ідеальні. У головних ролях відомий Герман Тіміґ, Леопольдина Константін, Франческа Ґааль і молодий Тібор Гальмай. Поганна, легка музика. Вся фільма в німецькій мові дає подвійну приємність слухачеві, що розуміє дотепні розмови.

З нових видань.

II. УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВИЙ ЗЇЗД У ПРАЗІ. Вид. Українського Академічного Комітету. Прага, 1934. 166 стор. ц. 40 кч., для членів Зїзду — 20 кч.

Назване видання Українського Академічного Комітету містить у собі праці II-го Українського Наукового Зїзду, що відбувся у Празі в днях 20—24. березня 1932 р. Тут ми находимо не лише відомости про орґанізацію Зїзду, про склад її учасників, про хід праці Зїзду на його пленарних, секційних і підсекційних засіданнях, але — й усі ті 18 рефератів, які мали своїм завданням підвести підсумок праці української еміґрації за останнє десятиліття в окремих галузях науки та резюме й тези більшости інших рефератів, виголошених на Зїзді. На жаль, фінансові засоби Комітету позбавили його можливости поширити це видання в такій мірі, щоб уділити в ньому місце для резюме й тез тих рефератів, які подали цей матеріял на сторінках часопису „Український Інженер" ще до виходу у світ видання Академічного Комітету. Тому в названому тут виданні не находимо тез значної кількости рефератів технічно-математичної секції та економічно-кооперативної підсекції. Це, розуміється, є дефект видання, але оправданий фінансовою скрутою Українського Академічного Комітету, який і без того вложив на це видання всю свою готівку.

Безперечно, згадане тут видання Комітету радо привитають не лише учасники II-го Українського Наукового Зїзду, як дорогу память про свято української науки, але й всі ті, хто хотів би познайомитися з головнішими здобутками українських наукових працівників по цей бік Збруча.

Залишається додати, що зовнішній вигляд книжки робить дуже приємне враження, гарний папір і читкий шрифт.

Ст. Сірополко.

——o——

☦ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Д-Р ДАРІЯ ЛЕЖОГУБСЬКА-ЧУБАТОВА.

Клепсидри на мурах міста Львова повідомляють, що не стало між живими д-ра Дарії Лежогубської Чубатової, члена Українського Лікарського Товариства, Українського Католицького Союзу, Товариства Вакаційних Осель та інших українських установ. Відійшла від нас тихо й несподівано в молоденькому віці, полишаючи по собі глибокий жаль у всіх тих, що її знали.

Дарія Лежогубська уродилася в 1897 р. у відомій з патріотизму й жертвенности українській родині. Ходила до ґімназії СС. Василіянок, матуру зложила з відзначенням в українській ґімназії у Відні в 1915 р. Після того записалась там на медичний факультет, який і закінчила докторатом по скінченні світової війни. Одначе по повороті до Львова прийшлось їй віденський докторат нострифікувати, як і багатьом іншим абсольвентам закордонних університетів.

Своє лікарське знання віддавала на послуги рідного народу ще в часі війни, виїхавши на якийсь час з Відня як медичка до праці між нещасними українськими виселенцями у Ґміндї. Неодну сльозу вона там осушила, неодному хорому помогла прийти до здоровля! А по остаточнім повороті до краю стапула до лікарської праці у льв. шпиталі, де працювала з посвятою кілька літ. В ост. часах була занята в характері шкільної лікарки у школах ОС. Василіянок. Як совісно виконувала вона там свої обовязки, з якою відданістю й любовю ставилась до поручених її опіці дітей, можуть розповісти найкраще ті діти.

Покійна — це був взір української жінки-громадянки. Високоідейна, характерна, прямолінійна, незвичайно працьовита — визначалась теж великою жертвенністю на народні цілі. Не було у нас такого доброго почину, до якого вона не причинилась би грошевим датком зі своєї скромної платні чи заробітку. Назвище її можна було все вичитати у списках жертводавців по українських часописах.

Від кількох літ нездужала на нирки, але ніхто не думав, що це може довести до катастрофи. Тимчасом в останніх тижнях стан її здоровля погіршився настільки, що не помогла тут уже і найкраща лікарська поміч. А вчора Дарія з Лежогурбеських Чубатова розпрощалася з цим світом раз на все. Нехайже рідна земля пером їй буде!

——o——

Листування Редакції.

Вп. Дописувачеві в Монастириськах: Три останні вістки з Вашого допису пропускаємо, бо не пройдуть цензури.

Вп. Дописувачеві у Містковичах, пов. Самбір: Присланого не можемо помістити з цензурних оглядів.

Дописи.

МОНАСТИРЕЧЧИНА.

Свячене в Слобідці Горішній відбулося дня 15. квітня заходом кружка „Союзу Українок" і читальні „Просвіти". Було воно величаве, традиційне. Свято відкрив молитвою і щирим побажанням усім присутнім о. Л. Білинський, парох Монастириск. Реферат про воскресення нашої ідеї виголосив радн. Осип Мисевич. Підчас свяченого співав читальняний хор під проводом п. Ол. Криси.

Академія в честь Шевченка в Монастирисках. Дня 22 квітня відбулася заходом аматорського гуртка в Монастирисках академія в честь Шевченка. Реферат про творчість Шевченка виголосив п. Норберт Рибак, деклямували п. К. Чайковська, п. Маруся Ляскович і Кость Вовчук. Співали: читальняний хор із Слобідки під пров. Ол. Криси і хор просвітний місцевий під пров. п. Н. Рибака. Присутніх, на жаль, було дуже мало. Академія та мала відбутись у приписаному речинці, але спізнилася через тих людей, які уперто кидають аматорському гуртковї колоди під ноги.

Районова академія в честь Шевченка у Велесневі. Дня 29. квітня відбулася величава районова академія в честь Шевченка у Велесневі. Реферат про життя і творчість нашого Генія виголосив радн. О. Мисевич. Співали хори: читальняний із Заліся і місцевий під проводом дяка п. Купчинського. Присутніх понад 500. Враження свята дуже гарне, бо це тут перше свято від давних літ

СПОРТ.

УКРАЇНА — ЧОРНІ.

Змагання цих дружин за мистецтво Окружної Ліги відбудуться в неділю 6. ц. м. на грищі Чорних, які є господарями. Початок: год. 4.15 попол.

БОГУН — УРСК І СОКІЛ III — ДНІПРО.

У неділю, 6. травня ц. р. відбудуться мячеві змагання цих дружин на площі Сокола-Батька в год. 10.30 рано, а змагання

ТРИЗУБ — ЧОРНОМОРЦІ

на грищі Світезі в год. 1-ій вполудне.

ЧЕРНІВЦІ. Довбуш — Макабі 1:1.
ЛІЛЬ. Олімпік Лілюа — Погонь (Львів) 1:0 (1:0).

МИСТЕЦТВА ЛІҐИ.

ВЕЛИКІ ГАЙДУКИ. Рух — Подґуже 13:0.
КРАКІВ. Гарбария — Краковія 4:0.
СЕДЛЬЦІ. Стшелец — Леґія 1:1 (0:1).

——o——

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Володимир Січинський: ОЛЕКСАНДЕР АНТОНІЙ ТАРАСЕВИЧ. 1672—1720. Українське гроверство. Прага, 1934, ст. 24. 3 таблиці.

Д-р Карло Коберський: УКРАЇНА В СВІТОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ. Прага 1933. Вид. Українська Стрілецька Громада в Зл. Д. Прага, 1933. ст. 80.

ЖУРНАЛИ.

НИВА, часопис присвячений церковним і суспільним справам. Квітень 1934. Зміст: о. прот. П. Табінський: Сучасний церковний роскол та його причини. о. Ол. Кміт: Конечні рахунки. о. д-р Г. Костельник: Матерія й дух. о. В. Рабій: Про церковний спів. Православний з Підляшша: Голос до Галичини зпоза Галичини. Яків Яцкевич: Справа селянських університетів. о. Юл. Дзерович: Вісти з Тов. св. Андрея. о. Мик. Галянт: Власна допомога.

НАЗУСТРІЧ. Число 9. Двотижневик. Львів, 1. 5. 1934. Література, мистецтво, наука, громадське життя. Зміст: Михайло Рудницький: Сонячні скоботи; Святослав Гординський: Весняний фейлетон; Петер Альтенберг: Мініятури; Юрій Косач: З провісних співів; Володимир Січинський: За мистецьку культуру української книги; Я. Мандюкова: Франц Верфель і його нова повість; Ст. Левинський: Кравки над і; Юрій Косач: Коти в ночі сірі (оповідання); Д-р Роман Домбчевський: Ідея всенаціональних конґресів; Віденський богеміст; Володимир Ласовський: Два східні клини в Париж; Сценарій і сценарист у модерній фільмі (Перша розмова з Деславом); Письменники шукають Голоши; Королева, що не хотіла вийти заміж; Вистава О. Ляшенка у Львові; Аліна Лян: Подвіря й вулиця; Літературна хроніка; Любовні листи великих і малих людей; Етієн Рей: Афоризми; Літературний Бім-Бам; Розрізані книжки; Летіло 40 сорок. 17 ілюстрацій. Ціна 50 сот.

НОВА ХАТА, журнал для плекання домашньої культури. Травень, ч. 5. Зміст: Ада Неґрі: Поезія. Д-р Марія Єлисавета Кан: Чи материнська любов конечна? Е. Хр.: День матері. Надійка: Над Ославою. Штеліґа: Ірина Вільде: Вратований. Софія Яблонська: Мати і світлина. Ірина Вітковицька: Китайські подорожі. К. Малицька: Іванна Віт... Нові книжки. Дрібнички, косметика, помічник, столовий дріб, приписи. О'Коннор-Вілінська: Ліхтарі... Дори... й Старицькі. 10 ілюстрацій.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ, травень 1934. ч. 10.

ВІДРОДЖЕННЯ, ілюстрований орган українського протиалькогольного і протинікотинового руху. ч. 7. 1. квітня.

УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО, березень 1934. ч. 3 (11).

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

БІЛЯНС ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО АКЦ. СП. У ЛЬВОВІ ЗА р. 1933.

ЧИННИЙ СТАН:

	ЗОЛОТІ		ЗОЛОТІ	
Каса і суми до диспозиції в Банку Польськім			288.662	06
і П. К. О.			82.610	44
Заграничні валюти				
Цінні папери:				
а) державні позички	35.232	20		
б) гіпотечні папери	70 210	97		
в) акції	17.383	60	122.826	77
Уділи і акції в консорц. інтересах			32.589	50
Краєві банки	14·681	52		
Заграничні банки	29·586	05	44.267	57
Векслі			5,306.682	02
Біжучі рахунки (дебетові сальда):				
а) забезпечені	1,055 414	13		
б) незабезпечені	59.478	57	1,114,892	70
Термінові позички			316.680	83
Недвижимости			474.469	31
Ріжні рахунки			1.721.112	40
Гіпотечні позички			223.754	08
Гіпотечні відсотки			29.914	91
			9.758.462	59

Гарантії 4.577.20
Інкасо 46.733.25

ДОВЖНИЙ СТАН:

	ЗОЛОТІ		ЗОЛОТІ	
Власні капітали:				
а) акційний	5,000.000	—		
б) резервовий	732.309	65		
в) прочі резерви	25·047	19		
г) амортизаційний капітал	160.950	—	5,918.306	84
Вклади:				
а) термінові	1,349.228	44		
б) à vista	937.130	62	2,286.359	06
Біжучі рахунки (кредитові сальда)			501.450	08
Інкасові зобовязання			2.243	27
Реесконт			869.698	77
Заграничні банки			2.547	46
Ріжні рахунки			345.062	06
Заставні листи			223.754	08
Непідняті купони заст. л.			23.293	19
Векселеві відсотки на р. 1934			58.696	80
Зиск			27.066	03
			9,758.462	59

РАХУНОК СТРАТ І ЗИСКІВ

ВИДАТКИ:

	ЗОЛОТІ	
Виплачені відсотки і провізії	229.431	14
Адміністраційні кошти	252.906	04
Податки	80.806	98
Амортизація	11.873	51
Відписи	4.909	69
Ріжні	82.444	54
Зиск	27.066	03
	689.437	93

ДОХОДИ:

	ЗОЛОТІ	
Побрані відсотки і провізії	594.886	31
Доходи з недвижимостей	7.196	38
Ріжні	87.355	24
	689.437	93

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ:
Модест Каратницький, Володимир Кузьмович, Евген Барановський.

ГОЛ. БУХГАЛЬТЕР:
Яків Косоноцький.

ДИРЕКЦІЯ:
Володимир Сінгалевич, Др. Павло Кривуцький, Степан Волошиновський.

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича Бережани:
5. V. Ельга.
6. V. Сонце руїни.
7. V. Наша парада.

Великий Міський Театр.

Субота, 5. V. год. 7·30 веч. премієра „Фонсеве весілля" комедія Рушковського Абон. 19.

Неділя, 6. V. год. 3·30 поп. Остання вистава по цінах найнижчих „Гостинниця під Білим Конем" Абон. 14.

Неділя, 6. V. год. 7·30 веч. „Фонсеве весілля" Абон. 19.

Театр Ріжнородностей.

Субота, 5. V. год. 7·30 веч. „Карієра Ґустава Лебреша" Абон. 18.

Неділя, 6. V. год. 3·30 поп. ціни найнижчі „Фанні" Абон. 16.

Неділя, 6. V. год. 7·30 веч. „Карієра Ґустава Лебреша" Абон. 16.

Кіна.

АПОЛЬО: „Ордонанс" (на осн. Мопасана, реж. Тужанського).

АТЛЯНТИК: „Отаман Анненків" (фільма в російській мові).

ВАНДА: „Побіда".

КАСІНО: „Казанова" (Ів. Мозжухин).

КОЛІСЕИ: „Любка з кабарету", ревія „Це мені вистане".

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль білих ліжечок" (із Містенґет), Барту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „Чібі" (віденська комедія), ревія „Травень, літо, травка!"

МІРАЖ: „Ясноволоса мрія" (Ліліяна Гервей, Анрі Гара).

МУЗА: „Сховайте ваші смутки" (Льорель і Гарді).

ПАЛЯС: „Нещлюбна ніч".

ПАН: „Затроєні душі" та ревія.

ПАСАЖ: „Лицарі степу", „Що може Париж?"

СВІТ: „Пожежа над Волгою".

СОНЦЕ: „Королівський любко", ревія „Катаринка в сонці".

СТИЛЕВЕ: „Дайте мені чоловіка!" (Анні Ондра), ревія „З усього серця".

ХИМЕРА: „Чорти в коханні".

УТІХА: „Дама й боксер", ревія „Вуха до гори!"

Закордонне радіо.

Субота, 5. травня 1934.

7·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Джезовий концерт, 15·10 Господарські вісти, 15·40 Авд. для хорих, концерт сальонової оркестри, 16·20 Лекція фр. мови, 16·35 Скрипковий концерт сліпого скрипака Каньовського в супр. фортепяну, 16·50 Джезова музика, спів, 17·15 Відчит про Норвідa, 17·35 Репортаж, 19·03 Гр. плити, 19·15 Всячина, 19·25 Пісні, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Шопенівський концерт, 20·35 Почт. скринька, 20·50 Легка музика, спів, 21·50 Спів. ресіталь у супр. фортепяну, 22·20 Легка музика сальонової оркестри, спів, 23·05 Легка музика з гр. плит.

Неділя, 6. травня 1934.

Льондон (342,1) 18·30, 21·05 Концерт, **Відень** (506,8) 11·20 Симф. концерт, 20·10 „Дер Гер Професор" оп. Белі Уй. **Братислава** (298,8) 16·30 Концерт. 21·00 „Русалки" муз. комедія Косталя. **Мор. Острава** (259,1) 20·40 Відгомони півн. країн (муз. авд.) **Прага** (470,2) 10·30 Фестіваль Сметани. 19·15 Веселі оповідання з життя журналістів (оповість Тума-Зевдун), 20·25 „Кохання ростин", **Лягті** (1807) 11·00 Солісти (арфа, фортепян), **Білгород** (439,8) 12·05 Концерт трубної орхестри кор. гвардії, 16·30, 22·15 Пісоньки, 19·20 Спів, 20·00 Нар. песа з музикою, **Ковно** (1935) 19·55 Спів, **Рига** (514·6) 20·20 Лотиські пісоньки, **Берлін** (356,7) 12·00 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Діточі пісні, 19·30 Веселий вечір, **Ляйпціг** (382,2) 10·00, 13·15 Концерт, 18·20 Гітара, **Штутґарт** (522,6) 18·40 Нар. пісні, **Букарешт** (365) 11·00, 12·15 Концерт, 20·00 Спів, **Беромінстер** (539,6) 19·55 „Оберон" оп. Вебера, **Будапешт** (550,5) 17·00, 23·10 Циг. музика, 18·45 Концерт орхестри кор. опери. 22·30 Скрипка. **Міляно** (368,6) 17·00 Легка музика, 20·55 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 18·00 Легка музика, 21·00 Вок. інстр. концерт.

Львівське радіо.

Субота, 5. травня 1934.

Давентрі (1500) 20·20 „Приватне життя Дон Хуана" репортаж із фільми вирібні Імп. Студіос при участі Фербенкса, **Відень** (506,8) 19·45 Тирольські мельодії, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, 16·50 Вертеп, **Мор. Острава** (259,1) 16·05 Концерт, **Прага** (470,2) 19·00 „Бранденбурґійці в Чехії" оп. Сметани, **Париж** (1649) 20·00 Легка музика, солісти, **Білгород** (439,8) 14·00 Популярні мельодії, 16·30, 21·00 Спів, 20·00 Весела авдиція, **Берлін** (356,7) 16·00 Популярна музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 12·10 Травень у пісні, **Ляйпціг** (382,2) 20·10 „Бокаччо" оп. Суппе, **Мінхен** (405,4) 17·30 Пфіцнерові пісні, 20·10 Веселий вечір, **Штутґарт** (522,6) 19·30, 20·15 Нар. музика, **Стокгольм** (426,1) 16·20 Популярна музика, спів, **Міляно** (368,6) 13·05 Тріо, 20·55 „Манон Леско" оп. Пучінія, **Рим** (420,8) 17·10 Легка музика, 20·45 Концерт.

Неділя 6. травня 1934.

9.00—10·00 Раніпня авдиція, 11·00 Релігійні плити, 11·57 Сигнал часу, 12·15 Муз. поранок, 14·00 Плекання кріликів „Анґора" (діялог), 14·15 Огляд ринків рільних продуктів, 14·30 Муз. авдиція, 15·00 „Сильні рої — меду сила", 15·20 Сальонова музика з гр. плит, 16·00 Весела авд. для дітей від 5—90 літ 16·30 Фортепяновий ресіталь, 16·45 „Перстень магараджі", 17·00 „Парцелеві городи та їх вплив на суспільність", 17·15 Концерт музики симф. орхестри, 18·00 Авд. „Ценаура", 18·40 Вокальні дуети (Марвідівна, сопран Чеховичівна, контральт), 19·00 Естетика щоденного життя, 19·10 Всячина 19·30 Вибрані думки, 19·52 Веч. концерт симф. орхестри, спів (Іґн. Диґас, тенор). 21·00 На стрічу сонця, 21·15 На веселій львівській хвилі. 22·15, 22·16 Спортові вістки, 22·25, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові в приватних оборотах 5·24 і пів. зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 27·05, Париж 34·93, Берлін 208·55, Цюріх 171·55, Амстердам 358·45, Прага 22·02, Міляно 47·07, Відень 97·00—99·00, Букарешт 38·60—41·00. Нюйорк кабель $5·27^{1}/_{8}$, Нюйорк чеки $5·27^{1}/_{8}$.

Золото: Доляри 8·95—8·98. Франки фр. 35·20—35·60 Дукати 83·20—83·70, Корони 37·30—37·80. Рублі 46·00—46·50.

Срібло: Корони 0·30, Фльорени 0·75, Рублі 1·25.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Маслосоюз повідомляє що платить від дня 4. V. н. р. своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Курята за 1 кг.		1·80
Кури „	I кляса	0·95
„ „	II „	0·55

Тенденція знижкова. На когути, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

ОПОВІСТКИ

У вівторок 8. травня год. 19 в домівці С. У., Підвале 7. відбудуться ширші сходини філії С. У. враз з відчитом п. **Елі Олесницької: „Мода, її найновіші напрямки й добре розуміння ощадности в убранню". Виділ філії С. У.**

Філія Кр. Тов. Охорони Дітей і Опіки над Молодю повідомляє, що збірка переведена 22. квітня 1934. принесла зол. 516·—. Вп. Жертводавцям і збірщикам дякує **Виділ.**

†

Українське Лікарське Товариство у Львові
подає до відома, що його член
Д-р Дарія Лежогубська-Чубатова
лікар у Львові, померла дня 3-го травня 1934 р. Похорони відбудуться дня 5-го травня в год. 15. з дому жалоби при вул. Глибокій ч. 4. на Личаківський цвинтар.
Виділ
Українського Лікарського Т-ва

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

П-КІЙ, кухня, комфорт, Остроленцька 17 біля Потоцького. 1515 в 1—3

МОТОЦИКЛІ нові і вживані, ровери від 120 зол., поручає Автоспорт, Львів, Словацького 2. 1312 15—30

ПОВАЖНА промислова установа прийме управителя робітні, енергійного, обовязкового, рухливого, найрадше б. військового. Зголошення до адм. під УПРАВИТЕЛЬ. 1478 2—3

ПРИЙМУ негайно панну з шиттям до дітей. Зголошення до адміністрації під „Виховання". 1514 1—3

МУРОВАНА вілля з двома мешканнями: 5 покоїв, кухня і 1 покій, кухня, стайня, возівня, електрика, вода, 80 метрів фронту, 1.600 сяжнів городу і саду (корт) 15 хвилин від трамваєвої зупинки, а від 1 вересня 3 хвилини, дуже оказійно за 20.000 зол. продам. Ігнат. Куркова 23. 1515 1—3

ЧОТИРИ покої, новітній комфорт, городчик, центральне огрівання. Гроховська 4, ріг Листопада. 1515 а 1—3

САМІТНІЙ особі станція поверх 20 зол. Декерта 11. 1515 б 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

Оголошення конкурсу

Кооператива „Будучність" в Тернополі оголошує конкурс на проекти рисунків (етикет) на:

1) Коробки для туток „Калина".
2) Орнамент для самих туток.

Для принятих проектів назначається нагороди: під перша 75 зол., друга 50 зол., під 2- одна нагорода 20 зол.

Близші вияснення що до формату і виконання рисунків подасть інтересованим устно або письменно Управа кооперативи.

Речинець надсилання проектів назначується на 25. травня ц. р.

До кожного проекту зі знаком автора має бути долучена замкнена коверта з поданням його назвиська і адреси.

Приняті проекти стають власністю кооперативи „Будучність", неприняті будуть звернені на вказані адреси.

За Управу кооперативи:
І. Брикович, Др. Ст. Чумак.

КІНО ч. 69—70 вже в розпродажі!
Прецікавий зміст — багато ілюстрацій.
Ціна тільки 25 сотиків
Адреса: „КІНО" — Львів, вул. Бляхарська ч. 8. і. 8.

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів, Ринок 10.